

Arbetsgivarnas uppvaknande

– Höga löneökningar trots färre arbetsbyten visar att arbetsgivarna börjar inse ingenjörernas värde

Mars, 2025

Sveriges
Ingenjörer

Innehåll

Sammanfattning	3
Om statistiken	4
Inledning	5
Löner och arbetsbyten 2024	6
Vad påverkar ökningstalen?	6
Löneökningar 2024	7
Arbetsbyten 2024	8
Löneökningar utan arbetsbyten	10
Reallöneutvecklingen 2024	12
Efterfrågan förklarar höga löneökningar trots låga arbetsbyten	14

Författare:
Anna Sandgren och Torsten Kjellgren

Sammanfattning

Denna rapport presenterar Sveriges Ingenjörers medlemmars löneökningar och arbetsbyten 2024. Underlaget består av Sveriges Ingenjörers lönestatistik som baseras på den årliga enkät som skickas ut till förbundets medlemmar. För att sätta 2024 års data i ett perspektiv så har jämförelser gjorts med varje år sedan 2013. Efter ett tufft 2023 där inflationen var hög och stora grupper fick reallönesänkningar så ljusnade läget betydligt under 2024.

De individuella löneökningarna för ingenjörerna hamnade på 6,5 procent i privat sektor, 5,6 procent i statlig sektor och 4,5 procent i kommunal/regional sektor. Endast åren 2022 och 2023 hade högre ökningstal under den uppmätta tidsperioden. Men då inflationen var hög under dessa år, och sen sjönk kraftigt till 2024, översattes de höga löneökningarna till reallöneökningar för betydligt större grupper 2024. Tre av fyra ingenjörer fick reallöneökningar under 2024, vilket är en historiskt hög andel. Vi får gå tillbaka till 2015 för att hitta ett år då en högre andel fick reallöneökningar inom privat sektor, och 2016 för att se en högre andel som fick det i statlig sektor.

Att byta arbete till en ny arbetsgivare har år efter år varit det effektivaste sättet för en ingenjör att höja sin lön. Men arbetsbytena hamnade dock på en jämförelsevis låg nivå 2024. Bara 20 procent av ingenjörerna i privat sektor bytte arbetsgivare under året, vilket är den lägsta noteringen under den uppmätta tidsperioden. Kombinationen av rekordhöga löneökningar och rekordlåga arbetsbyten väcker frågor. För att försöka besvara dessa undersöktes de ingenjörer som stannat på samma arbetsplats och befattning under året. Denna grupp fick 5,5 procent i individuella löneökningar 2024 i privat sektor, vilket är den näst högsta noteringen under tidsperioden. Inom statlig sektor visade 2024 upp den högsta löneökningen under hela tidsperioden.

2024 var således ett historiskt lönsamt år att stanna kvar på samma jobb för ingenjörerna. Vad kan förklara detta? En stor del av svaret består av en mycket hög efterfrågan på ingenjörskompetens. Arbetslösheten har gått upp för andra grupper i samhället, men den låg på 1,25 procent bland ingenjörer i slutet av 2024. Samhället genomgår såväl en storskalig digitalisering som klimatomställning. Sverige är fortsatt en stark industrination såväl som en framstående technation. Det som har tillkommit de senaste åren är en storskalig försvarsupprustning, som följd av det oroliga säkerhetspolitiska läget i vår omvärld. Allt detta innebär en mycket hög efterfrågan på ingenjörskompetens inom såväl privat som offentlig sektor.

Det ligger i arbetsgivarnas intresse att försöka behålla den ingenjörskompetens de har. Ingenjörerna är helt centrala för företagets produktion, innovation och lönsamhet. När konkurrensen om kompetensen är tuff och arbetslösheten låg hos gruppen, blir ingenjörerna som försvinner i väg till konkurrenter svåra att ersätta. Det kan kosta både mycket tid och pengar att hitta en kvalificerad ersättare. Alternativet kan vara betydligt mer lönsamt. Det vill säga att erbjuda god löneutveckling till de ingenjörer man har. Denna analys pekar på att flera arbetsgivare verkar ha börjat inse detta.

Om statistiken

Rapporten baseras på Sveriges Ingenjörers lönestatistik för åren 2013 till 2024. Lönestatistiken samlas in genom en löneenkät till samtliga yrkesverksamma medlemmar i Sverige. Svarsfrekvensen 2024 var 63 procent.

Löneökningarna redovisas för identiska individer, det vill säga individer som var med i förbundets lönestatistik två efterföljande år. Cirka 70 procent av de som svarar på löneenkäten ett visst år brukar också ha svarat året innan. Medellönen för samtliga ingenjörer 2024 var 61 900 kronor och baseras på ett underlag om 84 900 individer. En mycket stor del av de svarande är verksamma inom den privata sektorn, 85 procent. Motsvarande andelar för statlig och kommunal sektor är 9 respektive 6 procent.

Inledning

När 2024 skulle ta sin början var situationen tuff. Svensk ekonomi hade krympt. Inflationen hade stigit till den högsta nivån på 30 år. Livsmedelspriserna hade gått upp kraftigt. Riksbanken hade höjt styrräntan i flera omgångar, med höjda boräntor som följd. Många svenska hushåll hade fått kraftigt höjda kostnader på kort tid, och stora löntagargrupper hade fått reallönesänkningar.

Under 2024 sjönk inflationen kraftigt och hamnade på 2,8 procent på årsbasis. Förutsättningarna för reallöneökningar blev betydligt godare än året innan.

Efterfrågan på ingenjörskompetens tycktes inte sina. Snarare tvärtom. Arbetslösheten ökade hos befolkningen i stort under 2024, men för ingenjörer har den hållit sig på låga nivåer. I slutet av 2024 uppgick ingenjörernas arbetslöshet till endast 1,25 procent. Samhället befinner sig fortsatt i en storskalig digitalisering såväl som klimatomställning. Det försämrade säkerhetspolitiska läget har lett till en kraftig försvarsupprustning i Sverige och Europa. Dessa faktorer bidrar till en mycket stark efterfrågan på ingenjörskompetens i såväl privat som offentlig sektor.

Det finns ett starkt samband mellan ingenjörernas löneökningar och arbetsbyten. Det har år efter år visat sig att det effektivaste sättet för en ingenjör att höja sin lön är att byta arbetsgivare. Men i ekonomiskt turbulenta tider blir många mer tveksamma till att byta jobb. Samtidigt fyller ingenjörerna mycket viktiga funktioner ute på företagen och är svårersättliga med tanke på den höga efterfrågan och låga arbetslösheten. Kan detta leda till förbättrade löneökningar för de ingenjörer som stannar kvar på sina arbetsplatser?

I denna analys har vi gått igenom utfallet för ingenjörernas arbetsmarknad 2024. Med hjälp av Sveriges Ingenjörers lönestatistik har vi studerat de individuella löneökningarna och arbetsbytena, sätter dessa i ett historiskt perspektiv, och drar sedan slutsatser.

Löner och arbetsbyten 2024

2024 blev ett starkt år för ingenjörerna. De individuella löneökningarna i privat sektor uppgick till 6,5 procent¹. Det är något lägre än 2023 då motsvarande tal var 6,9 procent. Dock var ökningstalen för både 2023 och 2024 betydligt högre än genomsnittet för tidsperioden 2013–2022: 5,2 procent per år.

Inom statlig sektor var löneökningarna för 2024 på 5,6 procent och inom kommunal och regional sektor på 4,5 procent². För den statliga sektorn innebär det en kraftig ökning sedan 2023 då motsvarande tal var 4,3 procent medan den kommunala och regionala sektorn ligger kvar på ungefär samma nivå som 2023 då ökningstalet var 4,4 procent. Dessa ökningstal överskrider genomsnittet för tioårsperioden 2013–2022: 3,8 procent för statlig sektor respektive 4,0 procent för kommunal och regional sektor.

Utan att beakta inflationen låg således löneökningarna 2024 i samtliga sektorer på historiskt höga nivåer.

Vad påverkar ökningstalen?

De individuella löneökningstalen har varierat kraftigt under perioden 2013–2024. Arbetsbyten och hur stor andel som haft lönerevision har påverkat ökningstalen. År med central avtalsrörelse innebär ofta att de lokala revisionerna sker något senare än normalt. Det kan innebära att löneökningarna inte kommer med i Sveriges Ingenjörers årliga löneenkät som avser lönen i oktober. Även nivån på det så kallade märket, lönenormeringen som följer av industriavtalet, påverkar ökningstalens storlek. 2023 var märket avseende lön 3,9 procent och 2024 var det 3,1 procent. Det är betydligt högre än för perioden 2013–2022 då märket avseende lön låg på nivåer mellan 2,0–2,1 procent.

Under 2022 bytte en ovanligt hög andel arbete, särskilt inom den privata sektorn. Det var även en hög andel av de som bytte arbete som gjorde det till en helt annan arbetsgivare, det vill säga ett externt arbetsbyte. Delvis kan det förklaras av en uppskjuten effekt från pandemin. Under pandemiåren 2020–2021 undvek många att byta jobb. När restriktionerna lättade och livet återgick till det mer normala under 2022 bytte desto fler jobb.

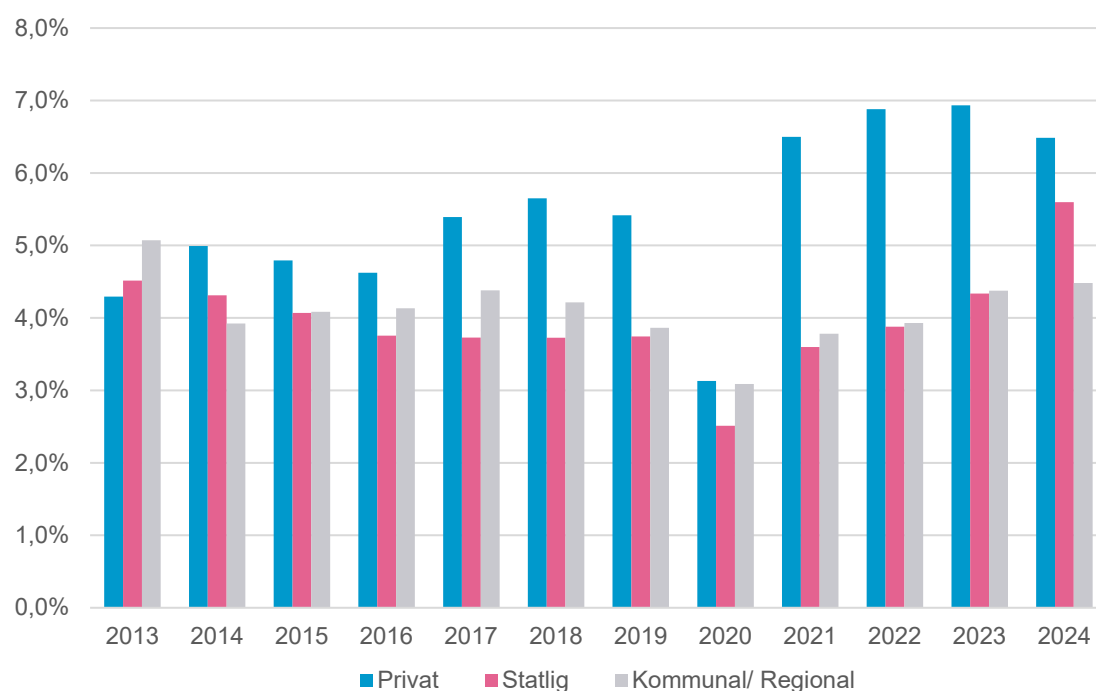
¹ Medelvärde beräknat för de individuella löneökningarna inom privat sektor 2024

² Medelvärde beräknat för de individuella löneökningarna inom statlig respektive kommunal/ regional sektor 2024

Löneökningar 2024

Diagrammet nedan visar ingenjörernas individuella löneökningar varje år sedan 2013. Löneökningarna under 2024 uppgick till 6,5 procent inom privat sektor, vilket är en historiskt hög nivå. Endast 2022 och 2023 hade högre löneökningar under tidsperioden. Såväl statlig som kommunal/regional sektor nådde 2024 den högsta noteringen sedan 2013.

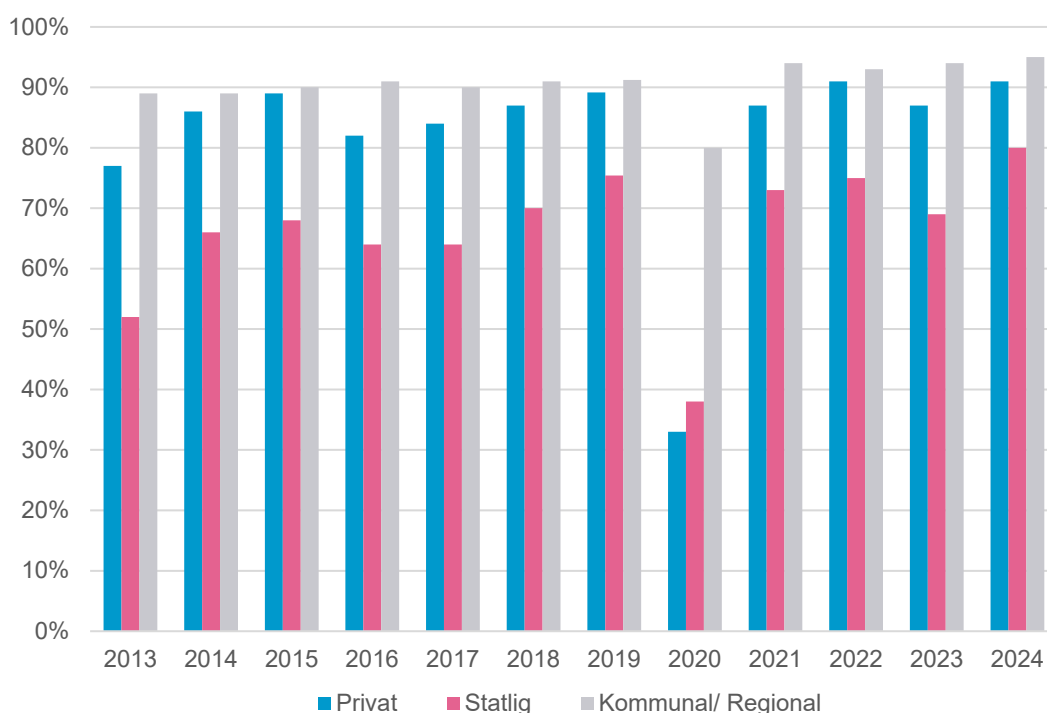
Diagram 1. Individuella löneökningar 2013–2024, medelvärden

Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2013–2024

Diagram 2 visar hur stor andel av ingenjörerna som hade lönerrevision under varje år sedan 2013. Det handlar alltså om den grupp som haft lönerrevision innevarande år vid tillfället då de besvarade Sveriges Ingenjörers löneenkät. I privat sektor hade 91 procent lönerrevision 2024, vilket tillsammans med 2022 är den högsta andelen under hela tidsperioden. I såväl statlig som kommunal/regional sektor stod 2024 för toppnoteringar i andelen som haft lönerrevision vid mättillfället.

Diagram 2. Andel medlemmar som har haft lönerrevision 2013–2024

Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2013–2024

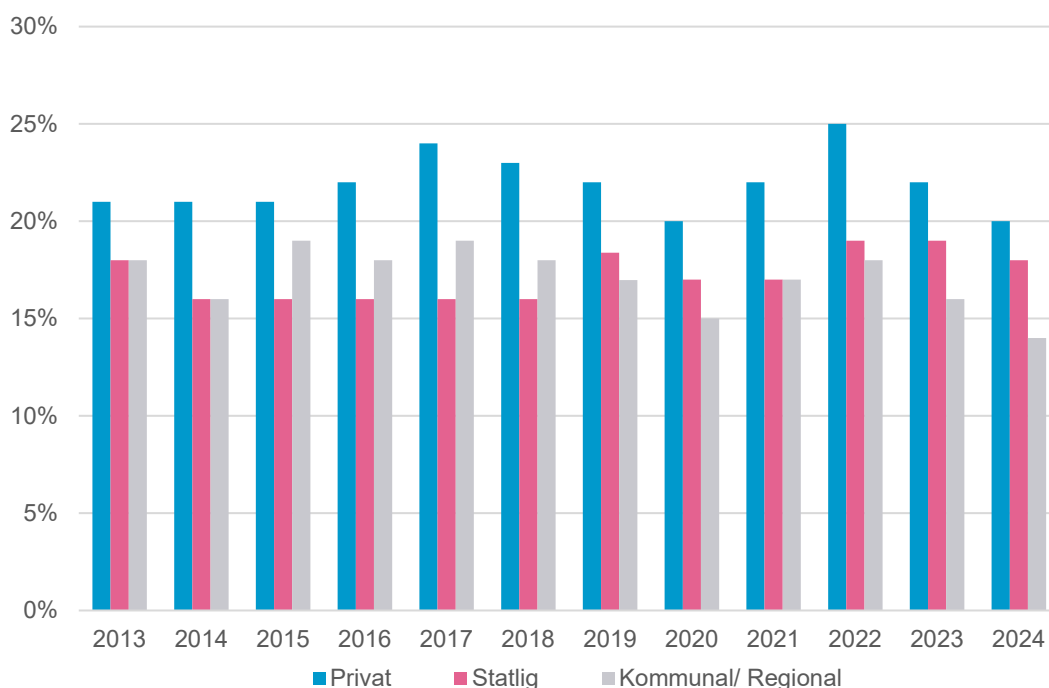
Arbetsbyten 2024

Ett externt arbetsbyte ger i regel en högre löneökning jämfört med de som är kvar på samma arbetsplats. Under 2022 var andelen som bytte jobb på rekordnivåer, vilket påverkade löneökningarna. 2023 minskade andelen som bytte arbete.

Inom den privata sektorn är rörligheten generellt högre än inom den offentliga sektorn. Det beror delvis på att det är vanligare med arbetsbyten i de yngre medlemsgrupperna, och att den privata sektorn har högre andel yngre jämfört med den offentliga sektorn.

Diagram 3 visar andelen av ingenjörerna som bytt jobb sedan 2013. I privat sektor bytte 20 procent jobb 2024, vilket är en historiskt låg andel. Även i kommunal/regional sektor var arbetsbytena på en jämförelsevis låg nivå, medan andelen inom statlig sektor som bytte jobb hamnade på en typisk nivå sett till de senaste tio åren.

Diagram 3. Andel arbetsbyten 2013–2024

Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2013–2024

Beroende på vilken typ av arbetsbyte som medlemmarna gör ser löneökningarna olika ut. Det är mest lönsamt att byta till en annan arbetsgivare. Ett internt arbetsbyte på den befintliga arbetsplatsen ger dock i regel en bättre löneökning än om man är kvar på samma befattning.

Inom den privata sektorn är det vanligast att byta till en ny arbetsgivare. Av dem som 2024 gjorde ett arbetsbyte inom privat sektor bytte 62 procent till en ny arbetsgivare. Det var en minskning med två procentenheter jämfört med året innan. Inom statlig sektor var det 46 procent som bytte arbetsgivare 2024 jämfört med 48 procent året innan. Inom kommunal och regional sektor var motsvarande andelar 46 procent 2024 respektive 47 procent 2023.

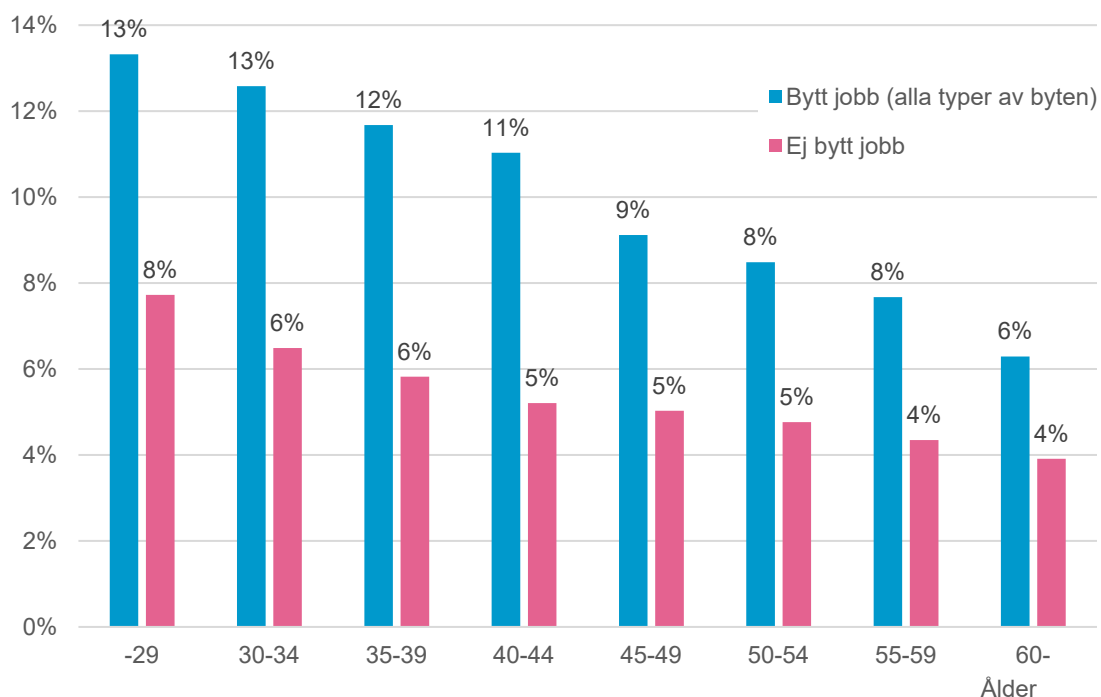
Arbetsbyten och åldersgrupper

Rörligheten bland yrkesverksamma ingenjörer är högre bland de yngre och avtar sedan med stigande ålder. I diagram 4 illustreras individuella löneökningstal³ fördelat på åldersgrupper.

I de yngre åldersklasserna är löneökningarna betydligt högre än i de äldre. Det gäller både för de som är kvar på samma arbetsplats och för de som byter arbete. Löneökningarna är ofta dubbelt så höga för dem som byter arbetsplats eller befattning jämfört med de som inte gör det. I de yngsta åldersgrupperna är löneökningar för de som byter jobb i genomsnitt på 12–13 procent medan de som inte byter jobb har löneökningar på mellan 6 och 8 procent. De procentuella löneökningarna avtar med stigande ålder men även i de äldsta åldersklasserna är det lönsamt att byta arbete eller befattning.

³ Medelvärden 2024 beräknade på samtliga arbetsmarknadssektorer

Diagram 4. Individuella löneökningar fördelat på arbetsbyten och ålder, medelvärden

Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2024

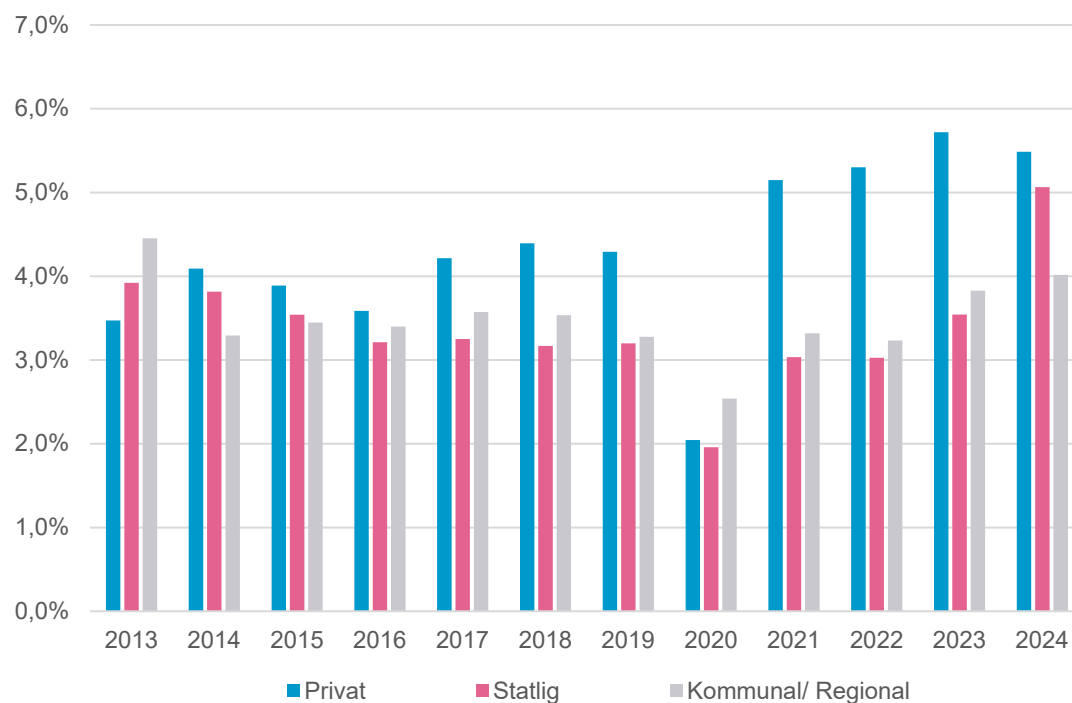
Löneökningar utan arbetsbyten

Tidigare avsnitt har visat hur de individuella löneökningarna 2024 var på historiskt höga nivåer. Som väntat var också andelen som haft lönerevision på en jämförelsevis mycket hög nivå. Överraskande nog var arbetsbytena på en lägre nivå än under de senaste åren. Vi har alltså en situation med historiskt höga löneökningar och historiskt låga arbetsbyten. Kombinationen är en anomali sett till det senaste decenniet. Det är därför intressant att titta på gruppen som inte bytt jobb. Det vill säga gruppen som stannat på samma arbetsplats och befattning under året. Har de lyckats få bra löneökningar utan att behöva byta jobb?

Diagram 5 visar att bland gruppen som vare sig har gjort interna eller externa arbetsbyten under 2024 så uppgick de individuella löneökningarna till 5,5 procent i privat sektor. Det är den näst högsta löneökningen under det senaste decenniet (där 2023 toppar). När det kommer till statlig sektor så stod 2024 för den största löneökningen med stor marginal under det senaste decenniet. Inom kommunal/regional sektor var det endast 2013 som kunde visa upp en högre löneökning än 2024.

Vi kan således konstatera att 2024 var ett historiskt lönsamt år att stanna kvar på samma jobb för ingenjörerna.

Diagram 5. Individuella löneökningar för de som stannat på samma arbetsplats och befattning, medelvärden

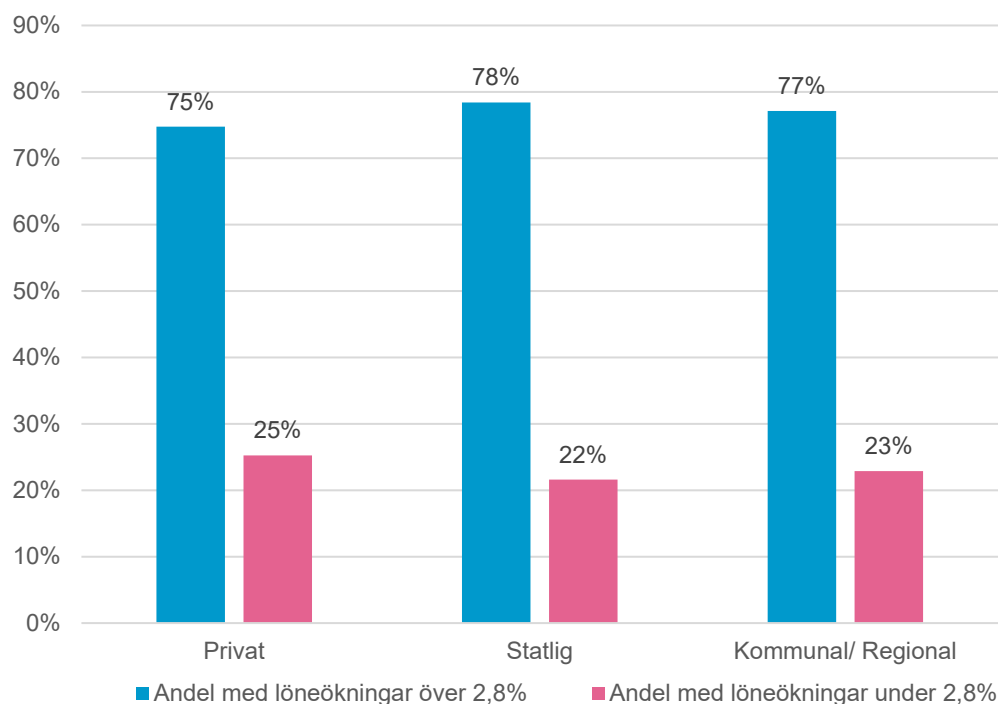
Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2013–2024

Reallöneutvecklingen 2024

Löneökningstalen i sig själva säger inte allt. Inflationen påverkar köpkraften. Reallöneökning är de anställdas löneökning justerat för inflationen. En förutsättning för att höga löneökningstal också ska översättas till stigande reallöner är att inflationen hålls på en låg nivå. Detta har varit fallet under flera år på 2000-talet då breda grupper har haft en god reallöneutveckling. Men under 2022 och 2023 rusade inflationen upp till den högsta nivån på 30 år. Konsekvensen blev att reallönerna gröptes ur för breda grupper, och många fick reallönesänkningar. Ingenjörerna klarade sig bättre än de flesta grupper, då drygt en fjärdedel trots allt fick reallöneökningar. Under 2024 sjönk inflationen till 2,8 procent vilket skapade betydligt bättre förutsättningar för reallöneökningar för fler ingenjörer.

Diagrammet nedan visar hur stor andel av ingenjörerna som fick reallöneökningar under 2024. Det vill säga löneökningar som översteg 2,8 procent. Sammanslaget för alla sektorer fick tre fjärdedelar, 75 procent, reallöneökningar. Inom privat sektor var det 75 procent som fick reallöneökningar, medan andelen var ännu högre inom övriga sektorer.

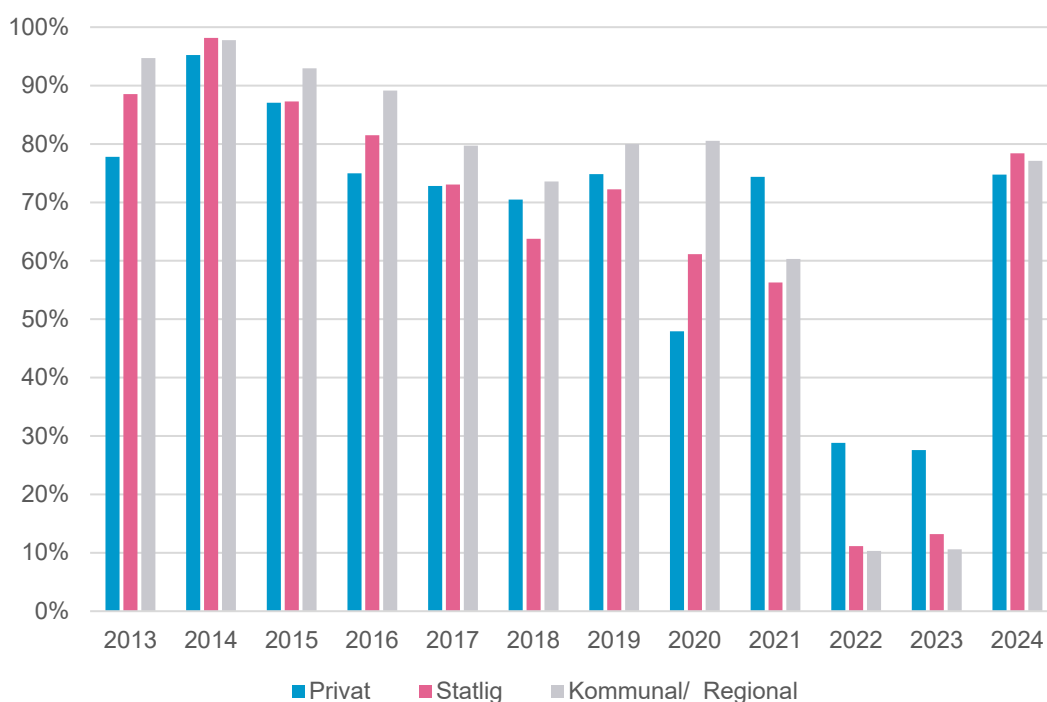
Diagram 6. Andel medlemmar som fick reallöneökningar 2024

Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2024

Diagram 7 visar andelen ingenjörer som fått reallöneökningar sedan 2013. Med undantag för de två åren med hög inflation, 2022 och 2023, så har en majoritet av ingenjörerna fått reallöneökningar varje år under tidsperioden. En jämförelsevis hög andel, 75 procent, fick reallöneökningar under 2024. Inom privat sektor får vi gå tillbaka till 2015 för att hitta ett år då en större andel fick reallöneökningar. Inom statlig sektor, där 78 procent fick reallöneökningar, visade 2024 upp den högsta andelen med reallöneökningar sedan 2016. Givet den svaga konjunkturen och de få arbetsbytena så fick väldigt stora grupper reallöneökningar under 2024.

Diagram 7. Andel medlemmar som fick reallöneökningar 2013–2024.

Källa: Sveriges Ingenjörers lönestatistik 2013–2024

Efterfrågan förklarar höga löneökningar trots låga arbetsbyten

2024 tog vid efter ett ekonomiskt turbulent 2023. Sveriges BNP hade krympt, och inflationen hade stigit till den högsta nivån på 30 år. Stora grupper hade fått reallönesänkningar och samtidigt höjda boräntor och ökade levnadskostnader. I sådana tider är det väntat att människor prioriterar trygghet framför förändring, och inte söker sig vidare från sitt jobb. Att byta till en ny arbetsplats har år efter år visat sig vara det effektivaste sättet för en ingenjör att höja sin lön.

Under 2024 sjönk inflationen till betydligt lägre nivåer, och landade på 2,8 procent. Tre av fyra ingenjörer fick reallöneökningar under 2024, vilket är en hög andel jämfört med de senaste åren. Nivåerna på löneavtalen ("märket") hamnade på högre nivåer 2023 och 2024 än tidigare år. De individuella löneökningarna hamnade på rekordnivåer, och andelen som hade lönerrevision likaså. Men arbetsbytena hamnade på en jämförelsevis låg nivå. Kombinationen av rekordhöga löneökningar och rekordlåga arbetsbyten är överraskande. Gruppen som inte bytte jobb under 2024, utan stannade kvar på samma arbetsplats och befattning, fick historiskt höga löneökningar i samtliga sektorer.

Vad kan förklara detta?

En viktig del av svaret består av den starka efterfrågan som finns på ingenjörskompetens. Samhället genomgår såväl en storskalig digitalisering som klimatomställning. Sverige är fortsatt en stark industrination med hög produktion inom en rad branscher såväl som en framstående teknation med många framstående digitala tjänsteföretag. Det som har tillkommit de senaste åren är en storskalig försvarsupprustning, som följd av det oroliga säkerhetspolitiska läget i vårt närområde och vår omvärld. Allt detta innebär en urstark efterfrågan på ingenjörskompetens inom såväl privat som offentlig sektor, och en låg arbetslöshet för gruppen.

Arbetsgivarna gör klokt i att göra allt de kan för att behålla den ingenjörskompetens de har. Ingenjörerna har nyckelroller på företagen och är helt centrala för företagets produktion, innovation och lönsamhet. När konkurrensen om kompetensen är mycket tuff och arbetslösheten låg hos gruppen, blir ingenjörerna som försvinner i väg till konkurrenter svåra att ersätta. Det kan vara väldigt svårt att hitta en kvalificerad ersättare, och det kan dra ut på tiden. Med ekonomiska förluster för arbetsgivaren som följd. Alternativet kan vara betydligt mer lönsamt. Det vill säga att erbjuda god löneutveckling till de ingenjörer man har. Denna analys pekar på att fler arbetsgivare verkar ha börjat inse detta.

Sveriges
Ingenjörer